

ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΓΚΙΖΕΛΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ

ΣΠΙΝΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ

ΝΙΚΟΛΟΥΔΗΣ Β

Β'3

2023

Το σύστημα τροφίμων της ΕΕ εξασφαλίζει φρέσκα και ασφαλή τρόφιμα για περισσότερους από 400 εκατομμύρια Ευρωπαίους πολίτες. Η παραγωγή τροφίμων δεν αποτελεί μόνο υπηρεσία ζωτικής σημασίας αλλά και πηγή εισοδήματος. Η αγροδιατροφική αλυσίδα της ΕΕ

Όστόσο, ο αγροδιατροφικός τομέας έχει σημαντικό αντίκτυπο στο περιβάλλον. Περίπου το ένα τρίτο των παγκόσμιων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου προέρχεται από τα συστήματα τροφίμων, σύμφωνα με έκθεση της διακυβερνητικής επιτροπής για την κλιματική αλλαγή. Το σύγχρονο διατροφικό μοντέλο έχει αρνητικές επιπτώσεις και στην υγεία των πολιτών, δεδομένου ότι πάνω από το 50% των ενηλίκων στην Ευρώπη είναι υπέρβαροι.

Ευρώπη ώστε: Η ΕΕ αλλάζει τον τρόπο με τον οποίο παράγονται και καταναλώνονται τα τρόφιμα. ΠΡΟΣΠΑΘΕΙ:

- να μειώσει το περιβαλλοντικό αποτύπωμα των συστημάτων τροφίμων
- να ενισχύσει την ανθεκτικότητα απέναντι σε κρίσεις
- να συνεχίσει να εξασφαλίζει υγιεινά και οικονομικά προσιτά τρόφιμα και για τις μελλοντικές γενιές

Τι είναι η στρατηγική «από το αγρόκτημα στο πιάτο»;

Τον Μάιο του 2020 η Επιτροπή παρουσίασε τη στρατηγική «από το αγρόκτημα στο πιάτο», η οποία αποτελεί μία από τις βασικές δράσεις στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας. Συμβάλλοντας στην επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050, η στρατηγική έχει ως σκοπό να στρέψει το σημερινό σύστημα τροφίμων της ΕΕ προς ένα βιώσιμο πρότυπο.

Υπενθυμίζοντας ότι η επισιτιστική ασφάλεια και η ασφάλεια των τροφίμων αποτελούν προτεραιότητα, οι κύριοι στόχοι της στρατηγικής είναι οι εξής:

- ✓ πλανήτη εξασφάλιση επαρκών, οικονομικά προσιτών και θρεπτικών τροφίμων εντός των ορίων του
- ✓ μείωση κατά το ήμισυ της χρήσης φυτοφαρμάκων και λιπασμάτων, καθώς και των πωλήσεων αντιμικροβιακών ουσιών
- ✓ αύξηση των εκτάσεων που διατίθενται για βιολογική γεωργία
- ✓ προώθηση πιο βιώσιμης κατανάλωσης τροφίμων και υγιεινής διατροφής
- ✓ μείωση της απώλειας και της σπατάλης τροφίμων
- ✓ καταπολέμηση της απάτης στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων
- ✓ βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των ζώων
- ✓ Η μετάβαση σε ένα πιο φιλικό προς το περιβάλλον σύστημα τροφίμων έχει ως στόχο να δημιουργήσει νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες που θα έχουν θετικό αντίκτυπο στα έσοδα των επιχειρήσεων αγροδιατροφικών προϊόντων.

Τον Οκτώβριο του 2020 το Συμβούλιο εξέδωσε συμπεράσματα σχετικά με τη στρατηγική, υιοθετώντας τον στόχο της ανάπτυξης ενός ευρωπαϊκού βιώσιμου συστήματος τροφίμων, από την παραγωγή έως την κατανάλωση. Τα κράτη μέλη τόνισαν την ανάγκη να διασφαλιστούν:

- επαρκή και οικονομικά προσιτά τρόφιμα, συμβάλλοντας παράλληλα στην κλιματική ουδετερότητα της ΕΕ έως το 2050
- δίκαιο εισόδημα και ισχυρή στήριξη στους παραγωγούς του πρωτογενούς τομέα
- ανταγωνιστικότητα της γεωργίας της ΕΕ σε παγκόσμιο επίπεδο

- Το Συμβούλιο δίνει προτεραιότητα σε δράσεις για βιώσιμα συστήματα τροφίμων: Συμπεράσματα σχετικά με τη στρατηγική «Από το αγρόκτημα στο πιάτο» (δελτίο Τύπου, 19 Οκτωβρίου 2020)
- Η στρατηγική «από το αγρόκτημα στο πιάτο» ευθυγραμμίζεται με τη στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030, καθώς οι δύο προτάσεις αλληλοσυμπληρώνονται.

Ποιες είναι οι κυριότερες πρωτοβουλίες της πολιτικής «από το αγρόκτημα στο πιάτο»;

Σχέδιο δράσης για τη βιολογική παραγωγή

Το σχέδιο δράσης για τη βιολογική γεωργία, το οποίο παρουσίασε η Επιτροπή τον Μάρτιο του 2021 στο πλαίσιο της στρατηγικής «από το αγρόκτημα στο πιάτο», περιγράφει αδρομερώς μια σειρά δράσεων για την αύξηση της βιολογικής γεωργίας στην ΕΕ. Κύριος στόχος του είναι να τονωθεί η βιολογική παραγωγή, ώστε να καταλαμβάνει το 25% των γεωργικών εκτάσεων στην ΕΕ έως το 2030. Τα κράτη μέλη της ΕΕ ενθαρρύνονται να αναπτύξουν εθνικά σχέδια για τη βιολογική γεωργία.

η βιολογική γεωργία είναι σημαντική για τη βιωσιμότητα της ευρωπαϊκής γεωργίας

η ανάπτυξη της βιολογικής παραγωγής συμβάλλει στη διασφάλιση των εισοδημάτων και στη δημιουργία θέσεων εργασίας

η ισορροπημένη ζήτηση και προσφορά βιολογικών προϊόντων εξασφαλίζει την κερδοφορία του τομέα

πρέπει να συνεκτιμώνται οι ιδιαιτερότητες και οι διαφορετικές καταστάσεις των κρατών μελών κατά τον καθορισμό των στόχων και των παρεμβάσεων

η συμμετοχή δημόσιων και ιδιωτικών φορέων είναι ζωτικής σημασίας για την επίτευξη των στόχων της στρατηγικής

Τα προτεινόμενα μέτρα έχουν ως στόχο να βοηθήσουν την ΕΕ να αντιμετωπίσει προκλήσεις όπως ακραία καιρικά φαινόμενα, ζητήματα υγείας των φυτών και των ζώων, καθώς και

ελλείψεις βασικών εισροών, όπως λιπασμάτων, ενέργειας και εργατικού δυναμικού. Τα μέτρα προβλέπουν μεταξύ άλλων:

1. τη δημιουργία ευρωπαϊκού μηχανισμού ετοιμότητας και αντιμετώπισης κρίσεων επισιτιστικής ασφάλειας
2. τη σύσταση ομάδας εμπειρογνομένων που θα συμβάλει ώστε η ΕΕ να είναι πλήρως προετοιμασμένη έναντι πιθανών προκλήσεων σχετικών με τον εφοδιασμό τροφίμων

Παγκόσμια πρότυπα για την ασφάλεια των τροφίμων

Τον Φεβρουάριο του 2022 το Συμβούλιο ενέκρινε συμπεράσματα σχετικά με τα πρότυπα ασφάλειας των τροφίμων στο διεθνές εμπόριο, ζητώντας μεγαλύτερη ενσωμάτωση των ζητημάτων βιωσιμότητας στις εργασίες της επιτροπής του Codex Alimentarius. Ο παγκόσμιος αυτός φορέας, ο οποίος συστάθηκε το 1963 από τον Οργανισμό Τροφίμων και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών και τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, παρέχει ένα φόρουμ για διαπραγματεύσεις σχετικά με τα διεθνή πρότυπα, τις κατευθυντήριες γραμμές και τους κώδικες πρακτικής για τα τρόφιμα. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της είναι μέλη αυτού του φορέα.

Διεθνή πρότυπα τροφίμων: Έμφαση στη βιωσιμότητα ζήτησε το Συμβούλιο

Ανθρακοδεσμευτική γεωργία

Η γεωργία και η δασοκομία μπορούν να διαδραματίσουν καίριο ρόλο στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής μέσω της απορρόφησης του άνθρακα της ατμόσφαιρας. Τον Απρίλιο του 2022 το Συμβούλιο εξέδωσε συμπεράσματα σχετικά με την ανθρακοδεσμευτική γεωργία, με βάση την ανακοίνωση της Επιτροπής «Βιώσιμοι κύκλοι άνθρακα» η οποία υποβλήθηκε τον Δεκέμβριο του 2021 και έχει ως στόχο την ενθάρρυνση των γεωργικών πρακτικών που συμβάλλουν στη

δέσμευση του διοξειδίου του άνθρακα της ατμόσφαιρας και στην αποθήκευσή του στο έδαφος ή τη βιομάζα με βιώσιμο τρόπο.

Στις φιλικές προς το κλίμα πρακτικές μπορούν να περιλαμβάνονται:

φύτευση φρακτών ή δένδρων

καλλιέργεια ψυχανθών

χρήση εμβόλιμων καλλιεργειών και καλλιεργειών εδαφοκάλυψης

γεωργία διατήρησης και διατήρηση των τυρφώνων

δάσωση και αναδάσωση

Στα συμπεράσματα, οι υπουργοί αναγνώρισαν τη σημασία της χρηματοδοτικής στήριξης η οποία παρέχει επαρκή κίνητρα στους γεωργούς και τους δασοκόμους ώστε να υιοθετήσουν αυτές τις φιλοκλιματικές πρακτικές.

